

Halve eeuw blik vooruit

Zorgvernieuwing gezondheidscentra

Innovaties die inspireren. De Eerstelijns zet aansprekende initiatieven van gezondheidscentra op een rij.

TEKST: KAREN VOORS FOTO: SGE

Zo'n 50 jaar geleden ontstonden de eerste gezondheidscentra, gedreven door het idealisme van individuele huisartsen. Het idee destijds: als huisartsen onder één dak samenwerken met andere disciplines, krijgen patiënten samenhangende zorg, waarbij ook wordt gekeken naar problemen op andere levensgebieden. Begin jaren tachtig bleek uit Nivel-onderzoek dat deze laagdrempelige en vernieuwende multidisciplinaire samenwerking vruchten afwierp. Anno 2020 is het bieden van integrale samenhangende zorg *core business* in de eerste lijn. Duurzame zorgvernieuwing stond, kortom, aan de wieg van het gezondheidscentrum. En nog steeds prijkt bij de gezondheidscentra zorgvernieuwing hoog op de agenda.

Poh-beweging

Allerwegen wordt gezocht naar manieren om de juiste zorg op de juiste plek te leveren: JZOJP. Taakherschikking is hierbij een belangrijk instrument. Het ontlast de huisarts, die zo zijn handen vrij heeft voor meer complexe situaties. De Stichting Gezondheidscentra Utrecht (SGU) experimenteert volop met de inzet van praktijkondersteuners en verpleegkundig specialisten.

De poh-B – de B staat voor beweging – is de jongste loot aan de stam: interessant ook in het kader van de multidisciplinaire samenwerking. De poh-B is een fysiotherapeut die als 'verlengde arm' van de huisarts de veelvoorkomende bewegings-gerelateerde klachten ziet (schouder, lage rug, enkel en knie) in plaats van de huisarts. De patiënten komen – na een triage door de doktersassistent – direct bij de poh-B. Deze bepaalt ook het beleid, in afstemming (achteraf) met de huisarts. Een belangrijke randvoorwaarde is de medicatie. Mensen met vragen over medicatie (pijnstillers, kalmerende middelen) gaan altijd eerst naar de huisarts. Uit recent

onderzoek komt grote tevredenheid naar voren onder patiënten die bij de genoemde klachten een verwijzing naar de fysiotherapeut verwachten en blij zijn dat ze die meteen krijgen. Binnen de SGU betekent de poh-B niet alleen een ontlasting van de huisarts, maar ook een intensivering van de samenwerking tussen huisarts en fysiotherapeut.

Meer informatie: <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-7-2020/>

Meer werkplezier

Gezondheidscentra en huisartspraktijken in Utrecht ontwikkelden Krachtige basiszorg. Deze vernieuwende manier van werken voor mensen met problemen op meerdere gebieden, zoals gezondheid, schulden, psychische vragen en gezondheidsvaardigheden, leidt tot méér tijd voor de patiënt en méér ruimte voor structureel overleg met andere disciplines en domeinen.

Vooraf in achterstandswijken is Krachtige basiszorg een effectief instrument. Meer tijd en ruimte ontstaan door huisartsen te ontzorgen en door een betere taakverdeling tussen de betrokken zorgverleners. Uit onderzoek blijkt dat de vernieuwende aanpak werkt. Patiënten ervaren een betere gezondheid en doen minder beroep op de zorg. Deze kostenbesparing verdient uiteindelijk de in het begin noodzakelijk investering terug. Vorig jaar begon in de vier grote steden een tweejarige implementatiefase. De gezondheidscentra kunnen de bouwstenen van Krachtige basiszorg uitwerken op een manier die aansluit bij de omstandigheden in de wijk en de praktijk. Dat resulteert in een scala aan innovatieve oplossingen, variërend van een spoedarts die de huisartsen tijdens het spreekuur ontlast tot praktijkonder-



Studenten van de leerwerkplaats van SGE en Fontys in Eindhoven

steuners die de samenwerking in de wijk onderhouden en welzijnsmedewerkers die de 4D-consulten voeren. Niet onbelangrijk: Krachtige basiszorg leidt ondanks de extra tijd en moeite overal tot méér werkplezier bij de professionals.

Meer informatie: <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-7-2020/>

Sterker betrokken zorgverleners

Studenten die leren in de praktijk en de praktijk die leert van de studenten. Dat is de gedachte achter de leerwerkplaats die het Eindhovense SGE organiseert in samenwerking met de studierichting Fysiotherapie van Fontys Paramedische Hogeschool.

Vierdejaarsstudenten lopen in plaats van zes maanden een jaar stage bij SGE en maken in die tijd ook hun eindschiptie. De lange stage leidt tot sterker betrokken zorgverleners, zegt SGE. Hun kennis en vaardigheden zijn beter in de praktijk geworteld en bovendien kunnen de studenten hun scriptieonderzoek laten aansluiten bij actuele problematiek, waar ook SGE profijt van kan hebben. Een voorbeeld hiervan is onderzoek naar het inzetten van huiswerk oefeningen.nl in het kader van digitalisering. Zorg, opleiding en onderzoek komen hierdoor beter samen.

De leerwerkplaats staat inmiddels ook open voor minorstudenten uit andere studierichtingen, wat zorgt voor

interessante nieuwe verbindingen. Zo deden zes studenten in het kader van hun minor Health Exploring Behaviour onderzoek naar het online coachen van mensen met een verhoogd vasculair risico. SGE broedt nu op het samenbrengen van alle zorgverleners die binnen SGE in opleiding zijn: fysiotherapeuten, doktersassistenten, huisartsen, coassistenten, enzovoort. De leerwerkplaats kan een basis leggen voor toekomstige professionele relaties en benadrukt het belang van multidisciplinaire samenwerking. Het is een ervaring die we aan studenten meegeven, aldus SGE.

Meer informatie: <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-7-2020/>

In eerste instantie digitaal

Langskomen als het moet, digitale zorg als het kan. Dat is het motto van DocLine Utrecht, een initiatief van Arts en Zorg. DocLine Utrecht is sinds 1 september de naam van het voormalige gezondheidscentrum Galgenwaard In Utrecht. Zorg op afstand is niet alleen een uitkomst in tijden van corona, maar maakt het ook (deels) mogelijk het groeiende huisartsentekort op te vangen. Volgens Arts en Zorg kan met de huidige online mogelijkheden de huisartsenzorg makkelijker en sneller worden verleend, terwijl het persoonlijke behouden blijft. <<

Zie ook: pagina 12/13 en <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-7-2020/>